



Tilannekatsaus BC-lausunnon kehittämisestä

Toimittajayhteistyökokous 17.9.25

Projektipäällikkö Piia Sankelo, Uuden BC-lausunnon käyttöönottoprojekti

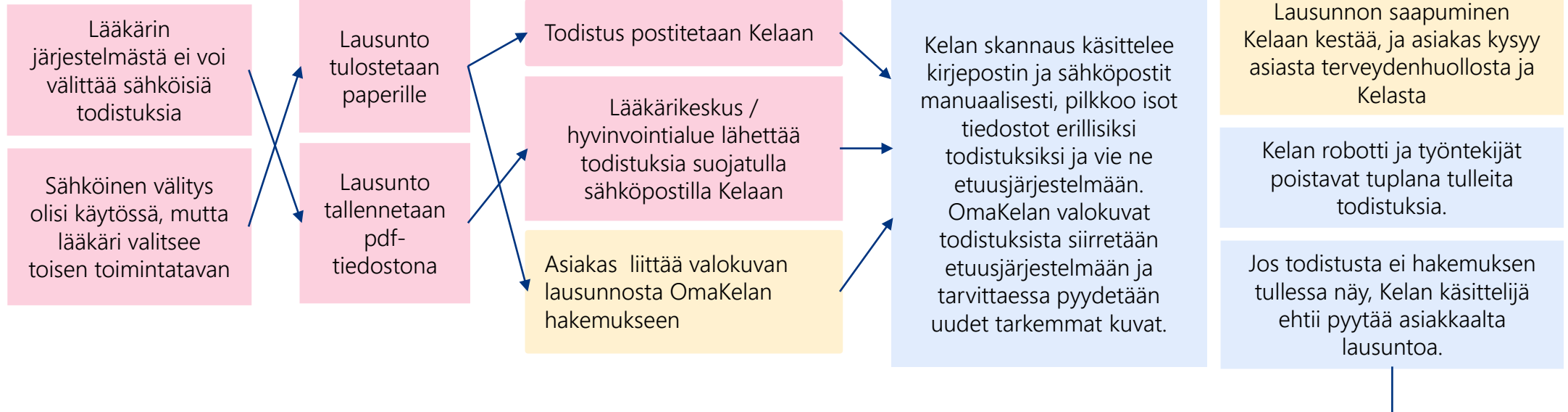
Uusi sähköinen BC-lausunto

- Vuodesta 2018 asti käytössä ollut sähköinen B-lausunto on koettu terveydenhuollossa hankalaksi täyttää ja sen käyttö on jäänyt vähäiseksi.
- Vuonna 2024 Kelaan saapuneista n 760 000 B-lausunnosta vain 18 % oli sähköisiä ja 82 % toimitettiin muita kanavia pitkin. Tämä aiheuttaa merkittäviä viiveitä ja vaatii työvoimaa sekä terveydenhuollossa että Kelassa.
- B- ja C-lausunnot korvataan yhdellä BC-lausunnolla, josta lääkäri täyttää käyttötarkoituksen mukaan rajautuvat osiot. BC-lausunto tallentuu Kantaan ja voidaan asiakkaan luvalla välittää Kelaan Kysely- ja välityspalvelun kautta.
- Lakisääteinen takaraja BC-lausunnon käyttöönotolle on 1.10.26.
- Sähköisen B-lausunnon vastaanotto Kelassa päättyy 1.10.27.

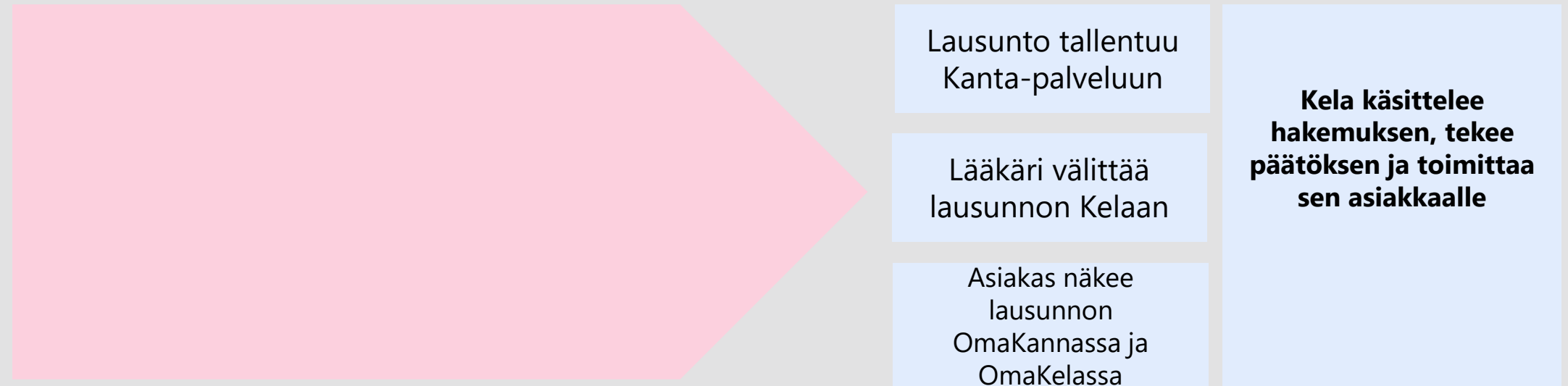
Kokonaisprosessi, kun asiakas tarvitsee B-lausunnon

Tilanne 2024

760000 lausuntoa
550000 paperi- tai pdf-versioina



Tavoitetila 1.10.2026 alkaen



BC-lausunnon hyödyt

Lääkäri

- Lausunnon laatiminen nopeutuu
- Hukkatyö vähenee
- Lääkärillä on käytettävissä aiemmat Kantaan tallennetut lausunnot
- Lausunto allekirjoitetaan heti ja siirretään asiakkaan luvalla Kelaan.

Terveydenhuolto

- Lausunnon käsittelyn työmäärä vähenee, kun allekirjoittaminen, tulostaminen, postittaminen tai sähköpostiin liittäminen loppuvat.
- Tietosuoja paranee
- Potilastietojärjestelmissä voidaan hyödyntää aiemmin rakenteisesti kirjattuja tietoja
- Samalla voidaan ottaa käyttöön tekoälyavusteisia työkaluja

Asiakas

- Asiakas näkee lausunnon OmaKannasta ja OmaKelasta
- Asiakas on tietoinen asian etenemisestä, eikä kysele lausunnoista
- Lausuntoa ei tarvitse toimittaa Kelaan
- Asiakas saa etuuspäätöksensä nopeammin, kun lausunnon toimitusaika lyhenee

Kela

- Kelassa asiakirjojen skannaus loppuu
- Lausunnoista voidaan poimia tietoja automaattisesti
- Etuuskäsittely nopeutuu

Merkittävä uudistus

Sähköisten lausuntojen laaja ja nopea käyttöönotto on kaikkien etu.

Muutoksessa tarvitaan panostusta kaikilta tahoilta.

Potilastietojärjestelmien ratkaisut vaikuttavat olennaisesti lausunnon käytettävyyteen. Käyttöliittymään kannattaa panostaa ja hyödyntää mahdollisuuksien mukaan myös päätöksentekijärjestelmiä ja tekoälyavusteisia koosteita.

Palautteen huomiointi; Rakenne ja sisältö

Sähköisen B-lausunnon rakenteisuus koetaan hankalana

- Kirjaaminen vaikeaa ja hidasta
- Tekstin joutuu pilkkomaan epäluonteviin osiin
- Samoja asioita kysytään useaan kertaan
- Liikaa pakollisia kenttiä
- Ei voi käyttää liitteitä

BC-lausunnon rakenne ja sisältö suunniteltiin tämä palaute huomioiden

- Vain tarpeelliset tiedot, kliinisen työn kannalta luontevien otsikoiden alla
- Toisto ja pakolliset kentät minimoitu
- Kanta ei vielä mahdollista liitteitä, mutta lausunnossa on tilaa esim. lausuntojen/tutkimustulosten liittämiseen tekstinä

Palautteen huomiointi; Käytettävyys 1/2

Lausuntoa laativien lääkäreiden mielestä lausunnon laatimista helpottaisi ja nopeuttaisi mm. seuraavat ominaisuudet

- Lausunnon kaikki täytettävät kohdat avautuvat kerralla näkyville ja lausuntoa täyttäessä voi halutessaan palata myös edellisiin kohtiin
- Tekstin määrässä ei ole rajoituksia ja tekstiin saa rivinvaihdot ja kappalejaot
- Sanelu ja puheentunnistusohjelman käyttö on mahdollista
- Copy/paste –toiminnon käyttö on mahdollista
- Potilastietojärjestelmän/erillisen tekoälysovelluksen tuottamien koosteiden käyttö on mahdollista

Palautteen huomiointi; Käytettävyys 2/2

- Potilastietojärjestelmästä tuodaan kaikki mahdollinen valmiiksi lausuntoon
 - Perustiedot (potilaan tiedot, lausunnon laatijan ja toimipaikan tiedot)
 - Nykylääkitys helposti liitettävissä tekstiin
 - Tilanteen mukaan labra- ja kuvantamistulokset ja erityistyöntekijöiden yhteenvedot voisi helposti liittää lausunnon tekstiin
- Automaattinen välitallennus
- Jos potilas haluaa tulosteen, sen pitäisi olla selkeä ja helppolukuinen (rivi- ja kappalejaot säilyvät ja fonttikoko riittävä), kenttien pituudet skaalautuvat siten, että ei tule tekstiä lisälehdelle

Muuta huomioitavaa

- BC-lausuntoja välitetään alkuvaiheessa vain Kelaan, mutta ETK pyrkii siihen, että BC-lausuntoja voitaisiin myöhemmin välittää työeläkevakuuttajille
- Lausunnon laatijan on tehtävä valinta, välitetäänkö allekirjoitettu ja Kantaan tallentuva lausunto Kelaan, ja myöhemmin tahoja voi tulla lisää (ainakin ETK)
- Kannattaa kiinnittää huomiota myös siihen, että lausuntoa laativa lääkäri löytää helposti sekä samasta yksiköstä että muualta terveydenhuollosta laaditut aiemmat BC-lausunnot, käyttötarkoituksen mukaan lajiteltuna. Esim. jos haetaan sairauspäivärahalle tai kuntoutustuelle jatkoa, lääkäri löytäisi helposti edellisen BC-lausunnon (myös silloin, jos se on tehty toisessa organisaatiossa)

Aikataulu

1

Kela on uudistanut lomakkeen sisällön ja määrittelyt ja voi vastaanottaa BC-lausuntoja syksyyn 2026 mennessä.

2

Kanta-palvelut mahdollistaa lausuntojen tallennuksen ja välityksen KVP:n kautta syksyyn 2026 mennessä.

3

Määrittelyt on julkaistu 3.6.25, minkä jälkeen on tullut pieniä muutoksia. Tyyli tiedostoa ja esimerkkisanomaa ei vielä ole jaettu, ne ovat testausvaiheessa.

Tiedotus

- Toimittajayhteistyökokouksissa ja Kanta-infoissa on annettu tietoa syksystä 2024 alkaen
- Hyvinvointialueita on informoitu HYVILin kautta tietohallintojen verkostossa 6.5.25
- Määrittelyt on julkaistu THL:n palvelimella 3.6.25
- Kelan tiedote 14.8.25, Kanta-tiedote 15.8.25
- Kahdenväliset toimittajayhteistyöpalaverit 2025
- Toimittajayhteistyökokous 17.9.25
- 1.10.25 alkaen: kela.fi/bc-lausunto

Uuden BC-lausunnon käyttöönottoprojekti

- Kelan projekti edistää BC-lausunnon käyttöönottoa tiedottamalla BC-lausunnon tehostetusti
- 2025 kohteena erityisesti potilastietojärjestelmistä päättävät tahot ja järjestelmätoimittajat, 2026 kohteena erityisesti lausuntoja laativat lääkärit

Kiitos!

Projektipäällikkö Piia Sankelo

piia.sankelo@kela.fi

Kela|Fpa 